

(i) Printed Pages : 7

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

0	0	2	8
---	---	---	---

Exam. Code :

0	0	0	1
---	---	---	---

B.A./B.Sc. (General) 1st Semester
(2123)

JOURNALISM & MASS COMMUNICATION

(In all Mediums)

Paper : Introduction to Mass Communication-I

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 70

Note :— Question No. 1 is compulsory. Attempt **ONE** question from each Unit.

1. Explain any **SEVEN** of the following in about **50-75** words each :

(i) SR Model

(ii) OTT

(iii) Noise

(iv) Intrapersonal communication

(v) Homogenous audience

(vi) Active audience

(vii) Mass media

(viii) Field of communication

(ix) First press commission

(x) Vernacular Press Act

2×7=14

UNIT-I

2. Define communication. What are the various barriers to communication? 14

OR

3. Describe and compare the following :

(a) Interpersonal and Intrapersonal communication

(b) Small group and large group communication. 14

UNIT-II

4. Critically analyse Schramm's model of mass communication. 14

OR

5. Explain the Mathematical Model of communication. Is it applicable to new media today? 14

UNIT-III

6. Describe the role of newspapers during Emergency. 14

OR

7. Describe the role of nationalist newspapers during the freedom struggle. 14

UNIT-IV

8. Describe the present reach, current trends and future scope of the new media industry. 14

OR

9. What is the current status of TV and Radio industry in India ? 14

(हिन्दी माध्यम)

नोट :- प्रश्न नम्बर 1 अनिवार्य है। प्रत्येक यूनिट में से एक प्रश्न करें।

1. निम्नलिखित में से किन्हीं सात को लगभग 50-75 शब्दों में समझाइये :

- (i) SR मॉडल
- (ii) OTT
- (iii) शोर
- (iv) अंतर्वैयक्तिक संचार
- (v) समरूप दर्शक
- (vi) सक्रिय दर्शक
- (vii) मास मीडिया
- (viii) संचार का क्षेत्र
- (ix) प्रथम प्रेस आयोग
- (x) वर्नाक्युलर प्रेस एक्ट

2×7=14

यूनिट-I

2. संचार को परिभाषित करें। संचार में विभिन्न बाधाएँ क्या हैं ?

14

अथवा

3. निम्नलिखित का वर्णन करें और तुलना करें :

(a) पारस्परिक और अंतर्व्यक्तिक संचार

(b) छोटे समूह और बड़े समूह संचार।

14

यूनिट-II

4. श्राम के जनसंचार मॉडल का आलोचनात्मक विश्लेषण करें।

14

अथवा

5. संचार के गणितीय मॉडल की व्याख्या करें। क्या यह आज की न्यू मीडिया के लिए प्रयुक्त है ?

14

यूनिट-III

6. आपातकाल के दौरान समाचार पत्रों की भूमिका का वर्णन करें।

14

अथवा

7. स्वतंत्रता संग्राम के दौरान राष्ट्रवादी समाचार पत्रों की भूमिका का वर्णन करें।

14

8. ਨਿਊ ਮੀਡਿਆ ਉਦਯੋਗ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਪਹੁੰਚ, ਵਰਤਮਾਨ ਰੂਪਰੇਖਾ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 14

ਅਥਵਾ

9. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਟੀ.ਵੀ. ਅਤੇ ਰੇਡੀਓ ਉਦਯੋਗ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਸਥਿਤੀ ਕੀ ਹੈ ? 14

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :- ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

1. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੱਤ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਲਗਭਗ 50-75 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਓ :

(i) SR ਮਾਡਲ

(ii) OTT

(iii) ਰੋਲਾ

(iv) ਅੰਤਰ-ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਚਾਰ

(v) ਸਮਰੂਪ ਦਰਸ਼ਕ

(vi) ਸਰਗਰਮ ਦਰਸ਼ਕ

(vii) ਮਾਸ ਮੀਡੀਆ

(viii) ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਖੇਤਰ

(ix) ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰੈਸ ਕਮਿਸ਼ਨ

(x) ਵਰਨਾਕੂਲਰ ਪ੍ਰੈਸ ਐਕਟ।

2×7=14

ਯੂਨਿਟ-I

2. ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਸੰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਕੀ ਹਨ ? 14

ਜਾਂ

3. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਅਤੇ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ :

(a) ਪਰਸਪਰਿਕ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਚਾਰ

(b) ਛੋਟਾ ਸਮੂਹ ਅਤੇ ਵੱਡਾ ਸਮੂਹ ਸੰਚਾਰ। 14

ਯੂਨਿਟ-II

4. ਸ਼ਰਾਮ ਦੇ ਜਨ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਮਾਡਲ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ। 14

ਜਾਂ

5. ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਗਣਿਤਿਕ ਮਾਡਲ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਕੀ ਇਹ ਅੱਜ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮੀਡੀਆ ਲਈ ਪ੍ਰਯੁਕਤ ਹੈ ? 14

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੌਰਾਨ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 14

ਜਾਂ

7. ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 14

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਮੌਜੂਦਾ ਪਹੁੰਚ, ਮੌਜੂਦਾ ਰੁਝਾਨ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਮੀਡੀਆ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 14

ਜਾਂ

9. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਟੀਵੀ ਅਤੇ ਰੇਡੀਓ ਉਦਯੋਗ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਕੀ ਹੈ ? 14